

Istotne zmiany w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dotyczące wnioskowania i wydawania zezwolenia na usunięcie drzewa lub krzewu.

W dniu 28 sierpnia 2015 r. weszły w życie zmiany do ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, wprowadzone ustawą z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw. Skutkiem zmian wynikających z treści art. 25, 29 oraz art. 59 ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw jest m.in.:

1. Wprowadzenie obowiązku uzyskiwania zezwoleń na usunięcie drzew, których obwód pnia na wysokości 5 cm. od ziemi przekracza:
 - a) 35 cm – w przypadku topoli, wierzb, kasztanowca zwyczajnego, klonu jesionolistnego, klonu srebrzystego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego,
 - b) 25 cm – w przypadku pozostałych gatunków drzew.

Podstawa: art. 83 f ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie przyrody po zmianach, zwanej dalej ustawą o ochronie przyrody.

Obowiązek ten zastąpił dotychczasowy wymóg uzyskania zezwolenia na usunięcie drzew w wieku powyżej 10 lat. W praktyce oznacza to, że w przypadku zamiaru usunięcia drzewa o mniejszym obwodzie pnia w części odziomkowej, na wysokości 5 cm od ziemi niż ustalony w punktach a lub b, posiadacz nieruchomości powinien udokumentować pomiar pnia i rozpoznanie rodzaju lub gatunku drzewa ze względu na wynikającą z art. 88 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody możliwość wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej z tytułu usunięcia drzewa bez wymaganego zezwolenia.

2. Zniesienie obowiązku uzyskiwania zezwolenia na usunięcie krzewu na terenach pokrytych roślinnością pełniącą funkcje ozdobne, urządzonej pod względem rozmieszczenia i doboru gatunków posadzonych roślin, z wyłączeniem krzewów w pasie drogowym drogi publicznej, na terenie nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków oraz na terenach zieleni. Zniesienie obowiązku nastąpiło z jednoczesną zmianą definicji terenów zieleni. Terenami zieleni wg znowelizowanej ustawy są:

tereny zieleni – tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcom kolejowym oraz obiektom przemysłowym; – art. 5 pkt 21 ustawy o ochronie przyrody.

Zarządcy (administratorzy) nieruchomości będą musieli przed ustaleniem trybu postępowania określić, czy teren, na którym rośnie krzew wymagający usunięcia jest pełniącym funkcje publiczne, terenem urządzonym, aby wykluczyć odpowiedzialność finansową za usunięcie krzewu bez wymaganego zezwolenia z tytułu popełnienia deliktu administracyjnego z art. 88 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody.

3. Z obowiązku uzyskiwania zezwoleń na usunięcie drzewa lub krzewu wyłączone zostały złomy lub wywroty, zdefiniowane w art. 5 pkt 26 c, d ustawy o ochronie przyrody. W przypadku podmiotów lub osób niewymienionych w art. 83 f ust. 1 pkt 14a ustawy o ochronie przyrody, do usunięcia złomów lub wywrotów będzie można przystąpić po oględzinach terenowych przeprowadzonych przez organ właściwy do wydania zezwolenia – art. 83 f ust. 1 pkt 14 b ustawy o ochronie przyrody.
4. Z dniem 28 sierpnia 2015 r. zarządca nieruchomości Skarbu Państwa nie jest zobowiązany do posiadania wymaganej dotychczas zgody właściciela – art. 83 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie przyrody.
5. Wniosek o wydanie zezwolenia na usunięcie drzewa lub krzewu powinien zawierać dodatkowo, w stosunku do wymogów obowiązujących do 27 sierpnia 2015 r.:
 - 1) w przypadku realizacji inwestycji - projekt zagospodarowania działki lub terenu, wykonany przez projektanta posiadającego odpowiednie uprawnienia budowlane, jeśli projekt ten jest wymagany zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, określający usytuowanie drzewa lub krzewu w odniesieniu do granic nieruchomości i obiektów budowlanych istniejących lub projektowanych na tej nieruchomości – art. 83 b ust. 1 pkt 8 ustawy o ochronie przyrody;
 - 2) projekt planu nasadzeń zastępczych, rozumianych, jako posadzenie drzew lub krzewów, w liczbie nie mniejszej niż liczba usuwanych drzew lub o powierzchni nie mniejszej niż powierzchnia usuwanych krzewów, stanowiących kompensację przyrodniczą za usuwane drzewa i krzewy w rozumieniu art. 3 pkt 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska lub projekt przesadzenia drzewa lub krzewu, jeżeli są planowane, wykonany w formie rysunku, mapy lub projektu zagospodarowania działki lub terenu, oraz informację o liczbie, gatunku lub odmianie drzew lub krzewów oraz miejscu i planowanym terminie ich wykonania – art. 83 b ust. 1 pkt 9 ustawy o ochronie przyrody;
 - 3) decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, w przypadku realizacji przedsięwzięcia, dla którego wymagane jest uzyskanie decyzji zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko lub postanowienie uzgadniające, wydane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli jest wymagana lub została przeprowadzona na wniosek realizującego przedsięwzięcie – art. 83 b ust. 1 pkt 10 ustawy o ochronie przyrody;
 - 4) zezwolenie w stosunku do gatunków chronionych, jeśli usunięcie wnioskowanego do usunięcia drzewa lub krzewu spowoduje naruszenia zakazów określonych w art. 51 ust. 1 pkt 1– 4 i 10 oraz w art. 52 ust. 1 pkt 1, 3, 7, 8, 12, 13 i 15 ustawy o ochronie przyrody, jeżeli zostało wydane – art. 83b ust. 1 pkt 11 ustawy o ochronie przyrody.
6. Uszczegółowione zostały także warunki wykonywania prac w obrębie koron drzew. Prace te nie mogą prowadzić do usunięcia gałęzi w wymiarze przekraczającym 30% korony, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa z wyjątkiem:
 - 1) usunięcia gałęzi obumarłych lub nadłamanych;
 - 2) utrzymywania uformowanego kształtu korony drzewa;
 - 3) wykonywania specjalistycznego zabiegu w celu przywróceniu statyki drzewa.

W przypadku wykonywania zabiegu, o którym mowa w pkt 3, zlecający wykonanie specjalistycznego zabiegu powinien posiadać dokumentację, w tym dokumentację

fotograficzną, wskazującą na konieczność przeprowadzenia takiego zabiegu i przechowywać ją przez okres 5 lat od końca roku, w którym wykonano zabieg.

Usunięcie gałęzi w wymiarze przekraczającym 30% korony traktowane będzie, jako uszkodzenie drzewa, a w wymiarze przekraczającym 50% korony, jako jego zniszczenie, kwalifikujące się do wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej. Podstawa: art. 87 a ust. 2 – 5 oraz art. 88 ustawy o ochronie przyrody.

7. Istotne zmiany wprowadzone zostały w przypadku składania wniosków o wydanie zezwolenia na usunięcie drzewa lub krzewu przez spółdzielnie mieszkaniowe lub wspólnoty mieszkaniowe, w których właściciele lokali powierzyli zarząd nieruchomością wspólną zarządowi, zgodnie z ustawą z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali. Wniosek zarządu spółdzielni lub wspólnoty, występującego w imieniu posiadacza terenu, nie musi zawierać zgody właścicieli (współwłaścicieli) nieruchomości. Złożenie wniosku musi natomiast zostać poprzedzone poinformowaniem w sposób zwyczajowo przyjęty:

- w przypadku spółdzielni członków spółdzielni, właścicieli budynków lub lokali niebędących członkami spółdzielni oraz osób niebędących członkami spółdzielni, którym przysługują spółdzielcze własnościowe prawa,

- w przypadku wspólnoty członków wspólnoty,

o zamiarze złożenia wniosku o wydanie zezwolenia na usunięcie drzewa lub krzewu. Informacja ta powinna umożliwiać zgłoszenie w terminie, co najmniej 30 dni od dnia jej ogłoszenia uwag do spółdzielni lub zarządu wspólnoty, dotyczących usunięcia drzewa lub krzewu. Osoby upoważnione do występowania w imieniu spółdzielni lub wspólnoty z wnioskiem o usunięcie drzewa lub krzewu zobowiązane są do złożenia oświadczenia o udostępnieniu informacji pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Podstawa: art. 83 b ust. 1 pkt 3 oraz ust. 2 ustawy o ochronie przyrody.

8. Podtrzymana została zasada prowadzenia prac ziemnych w obrębie korzeni w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom. Oznacza to, że podmiot udostępniający teren do przeprowadzenia prac lub zlecający prace powinien określić sposób ich wykonania w sąsiedztwie drzew lub krzewów, preferując sposoby bezwykopowe w postaci przecisków lub przewiertów sterowanych. Podstawa art. 87 a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody.

9. Zmianie uległa także wysokość opłat i kar za usunięcie drzewa lub krzewu. W art. 85 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody określone zostały stawki maksymalne, niższe od obowiązujących dotychczas, które będą obowiązywały do czasu ustalenia przez Ministra Środowiska w drodze rozporządzenia stawek dla poszczególnych rodzajów lub gatunków drzew w zależności od obwodu pnia oraz od tempa przyrostu pnia na grubość oraz określenia w rozporządzeniu współczynników różnicujących stawki w zależności od lokalizacji drzewa lub krzewu.

